

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prillogama:
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 15.

V Ljubljani, dne 10. aprila 1913.

Leto XXVI.

Kdo pojde v katakombe?

Slovenski romarji so v Rimu. V imenu velike »Domoljubove« družine jim pošiljamo svoj pozdrav. Z mislimi, s srcem smo pri njih in z njimi vred ogrevamo svoje duše z neminljivimi krščanskimi spomini, ki jih diha večno mesto iz preteklosti, nirjujemo svojo versko zavest v papeževem Rimu, ki ohranja v Petrovi škofovski stolici zbrano celo veličastno zgodovino krščanstva — živo in svežo.

Letošnje romanje velja posebno važnemu spominu. Leta 313., pred šestnajststo leti je izdal cesar Konstantin v Milanu cesarski zakon, da je krščanska vera prosta v prostrani rimski državi. Ta obletnica kliče zastopnike celega sveta letos v Rim; v njeno proslavo je častno zastopan tudi slovenski narod po svojih sinovih in hčerah, ki zdaj v našem imenu zahvaljajo Boga za njegovo čudežno vodstvo naše Cerkve, ga prosijo, naj bi tudi v sedanjih dneh krščanstvu povsod zazorila zlata svoboda, naj bi se tudi v naših časih njegovi sovražniki razpršili pred znamenjem križa, in molijo zlasti za to, naj bi križ postal na naši zemlji vodilno znamenje in naj bi vsi naši bratje na jugu in vzhodu, ki so v znamenju križa porazili turški polumesec, našli pot v edino pravo Kristusovo Cerkev.

Bili so težki časi pred šestnajststo leti. Kravabo preganjanje kristjanov, ki je štirideset let mirovalo, se je l. 298. iznova pričelo. Za časa miru se je število kristjanov silno pomnožilo. Veličastne božje hiše so se zgradile na javnih krajih; vernikom se ni bilo treba več potikati po katakombah in skritih krajih. Tu je pa cesar Dioklecijan s svojim sovladarjem Maksimilijanom Herkulijem in namestnikom Galerijem zadivjal na pritisk poganskih svečnikov in

nahujskan po imenovanem krvoločnem Galeriju proti krščanstvu z vso silo. Izdal je te-le zakone: 1. Krščanski vojaki morajo žrtvovati bogovom, sicer se umore; 2. vse krščanske cerkve se morajo podreti in uničiti svete knjige; kristjan ne more imeti nobene javne službe in nima državljskih pravic; 3. krščanski duhovniki se morajo zapreti in, če nečajo zatajiti svoje vere, se umore; 4. ta določba velja tudi za vse kristjane.

Kakor tri divje zveri so izvrševali Dioklecijan, Maksimilijan, Herkulij in Galerij te zakone. »Meči so nazadnje otopeli, se izrabili in lomili, rablji so se utrudili in so se morali menjavati, kristjani pa so peli slavospeve svojemu Bogu.« Tako s kratko in strašno točnostjo opisuje krščanski zgodovinar Evzebij to dobo.

Dne 1. maja l. 305. se odpovesta Dioklecijan in Maksimilijan vladarski službi, prepričana, da s preganjanjem nista ničesar dosegla. Dioklecijan se preseli v Dalmacijo v Salono, uro hoda od sedanjega Splita. V Splitu si postavi krasen grad, katerega zidovi še danes stoje. Njegov tempel je danes stolna cerkev, kopalnica pa krstisce. Namesto odstopivših vladarjev zasedeta cesarski prestol Konstancij in Galerij. Galerij imenuje za namestnika Maksimina Daja in Severa. Prične se iznova ljuto preganjanje. Na vzhodu divjata Galerij in Maksimin, na Laškem in v Afriki Sever, ki ga kmalu izpodrine Maksimiana Herkulija še krvoločnejši sin Maksencij; samo v Galiji, kjer vlada Konstancij, imajo kristjani mirne čase. Po Konstancijevi smrti (l. 306.) prevzame vladarstvo njegov sin Konstantin. Dasi še pogan vendar spozna, da preganjanje kristjanov uničuje notranjo moč rimske države. Iz političnih vzrokov začne vojsko z Maksencijem. Z močno armado jo udere proti Rimu. Jasnega popoldne zagleda prikazen — svitel križ na nebu z napisom: V tem znamenju boš zmagal. Pred odločilno bitko veli svojim voja-

kom vdlati v bojna znamenja križ. Na milvijskem mostu čez reko Tiber preмага dne 28. oktobra Maksencija in z znamenji križa na ščitih zasede njegova vojska Rim.

Na vzhodu je med tem zavladal Licinij, s Konstantinom enega duha. V Milanu se snideta oba vladarja in l. 313. izdasta osvobodilni zakon za kristjane v zavesti, da s tem podpreta najkrepkejšo rimsko državo in nje napredek. V tem zakonu izrečeta, da je vsakemu državljanu prosto okleniti se vere, ki mu je všeč. Obenem pa zaukazuje, naj se kristjanom in tudi cerkvi vrne vse tisto imetje, ki se jim je ob preganjanju vzelo. Tedanje lastnike pa odškoduje država iz svojega premoženja.

Spominu na ta milanski edikt je posvečeno letošnje leto; njemu velja tudi romanje naših rojakov. Ko bodo obiskali katakombe in iz njih prišedši uprli svoje oči v veličastno kupolo sv. Petra, jim bo oživel v spominu čas najljutejših bojov, ki jih je imela prestati Kristova cerkev, obenem pa tudi sijajne zmage, ki jo je dosegla s tisto božjo močjo, ki je napovedana v besedah, blestečih se na šentpeterski kupoli: »Ti si Skala in na to Skalo sezidam svojo cerkev; in peklenska vrata je ne bodo premagala.«

Ali je bilo prvih stoletij preganjanje res najljutejše? Tudi ta misel bo marsikomu šinila v glavo. Kaj je danes? Kristova cerkev ima v razkolu in protestantstvu krščanske nasprotnike, ki jo preganjajo. Pa med katoličani? Najstarejša hči cerkve Francoska zapira cerkve, izganja redovnike, usužnjuje duhovstvo, podi vero iz šole. In po njenem vzorcu Portugalska in še marsikaka druga država. Svobodomiselska kača sika sovražstva polna in brizga strup med izobražence, po socialni demokraciji pa tudi med ljudstvo. Cerkev bi radi zopet pognali v katakombe nazaj.

Naši romarji se bodo nasrkali svetega ognja, in ko se vrnejo, bodo z nami vred z bojem za svobodo Cerkve in njene pra-

vice dejansko pokazali, da morata pri nas vera in cerkev ohraniti svoje trdno mesto v javnosti. Naš narod se okrepi v trdni volji, da požene svobodomiselstvo v kot in v katakombe, veri in cerkvi pa zagotovi v naši domovini svobodno, najčastnejše mesto na javni, poldanje jasni plani.

Naše zadružništvo.

V torek in sredo pretekli teden so se vršila v Ljubljani zelo važna zborovanja. V torek dopoldne se je vršila glavna skupščina Zadružne zveze, popoldne in v sredo dopoldne pa je priredila Zadružna zveza zadružni kongres. Mnogo odličnih gostov je počastilo zborovanja s svojim obiskom in, kar nas še mnogo bolj veseli, v velikem številu so prihiteli v Ljubljano ta dva dneva naši kmetje, odtrgali so se od obilnega dela na polju ob najlepšem vremenu in pokazali, da umevajo veliki pomen zadružništva za kmečki stan.

O delovanju Zadružne zveze nudi pregled poročilo načelstva, ki ga je podal njen ravnatelj g. Ivan Traven. Naj navedemo par najvažnejših odstavkov:

Prometa je bilo v minulem letu 99 milijonov 344.702 K 32 vin. Deležev je koncem leta 392.130 K. Čisti dobiček znaša 36.509 K 79 vin.

Koncem leta 1911. je bilo v Zvezi včlanjenih 642 zadrug; nanovo je tekom l. 1912. pristopilo 54, odpadlo pa 28 zadrug, tako da je koncem leta 1912. znašalo število Zvezinih članic 668.

Po deželah Zvezinega okoliša se delijo včlanjene zadruge sledeče: Kranjsko 335, Štajersko 112, Koroško 45, Goriško 7, Trst 5, Istria 79, Dalmacija 84, skupaj torej 668.

Zveza je po svojih revizorjih v letu 1912. izvršila 376 rednih revizij. Poleg tega je opravila 4 generalne revizije, 6 super-revizij in nad 35 ponovnih revizij.

Zveza je priredila 2 knjigovodska tečaja, trajajoča po en teden, 5 tridnevni gospodarskih tečajev, 4 enodnevne tečaje za pouk nadzorstva, 13 okrožnih sestankov in 4 pokrajinske zadružne shode. Poleg tega so se Zvezini revizorji udeležili več občinskih zborov, na katerih so imeli primerna zadružna in gospodarska predavanja.

V pisarno je došlo 16.230 pisem, odposlanih je bilo 10.553 pisem. Dopisov za knjigovodstvo je došlo 13.517, odposlanih je bilo 11.398. Vseh uradnih moči je bilo 25.

V imenu nadzorstva je poročal gospod deželni poslanec Piber, nakar se je odobril letni račun in bilanca za leto 1912. Pri volitvi so bili zopet izvoljeni v odbor vsi odstopivši člani.

Slednjič se je prečitelo poročilo duhnajske zveze o reviziji.

V sklepnem govoru je podal predsednik Zveze dr. Krek sledeče misli: Treba je organizirati zadružne sestanke, ki so za redno poslovanje silne važnosti. Po tej poti se dajo odpraviti vse rerednosti, ki se kažejo v poslovanju tu in tam. Zadružna zveza je prestala preteklo leto sijajno preizkušnjo. Vojni dogodki na Balkanu in ra-

stoča denarna kriza v Avstriji, ki je zahtevala toliko gospodarskih žrtev, je pretila tudi zadružništvu. Bati se je bilo, da bo zgubilo ljudstvo svojo razsodnost in da bo javna vznemirjenost zašla tudi med zadružnike. Dviganje denarja iz naših zadrug bi znalo dovesti do velikanske krize in do nepreglednih posledic v našem kmetiskem gospodarstvu. Prestali smo te nevarne in težke čase naravnost sijajno. Še nikdar se ni razsodnost in disciplina našega ljudstva in naših zadrugarjev tako obnesla, kakor ravno v tej krizi. Načelo naših zadrug bodi: Kmečki denar za našega kmeta. V dobi, ko snubijo banke kmečki denar, je to načelo povsod prodrlo, se ima nadejati naše zadružništvo najlepših časov. Zadruge naj ne pozabijo na temeljni zakon vsakega dobrega gospodarstva, na — varčnost. Ne zabijajmo denarja v prazne, neplodovite stavbe, še manj v špekulativne industrialne namene. Tu je na mestu največja strogost. Treba si je ogledati vsak vinar, kam in kako se posodi. Kmečki denar mora biti na razpolago samo za resnične, največje kmečke potrebe. Glasilo Zveze, »Narodni Gospodar«, naj se pridno prebira in shranjuje, ker je v njem nešteto gradiva, ki ga potrebuje vsak zadrugar. Glede nastavljanja uslužbencev pri denarnih zavodih nas veže moralna dolžnost, da ne priporočamo nobenega človeka, o katerem nismo do dna prepričani, da je vseskozi poštenjak in vester človek. Naše zadružništvo je še mlado. Naj se otrese mladostnih hib in napak, naj pa ohrani ono mladeniško svežost, čilost in pogum, ki je najlepše znamenje zdravega organizma.

V torek popoldne in v sredo dopoldne smo pri zadružnem kongresu slišali lepa predavanja naših voditeljev na zadružnem polju. Predavatelji so na podlagi praktičnihkušenj in obširnega znanja začrtali smeri zadružnemu delu v prihodnosti.

Najprej je dr. Krek poročal o vladnem načrtu za nov zadružni zakon, o njegovih vrlinah in napakah. Novi zakon bo v marsikaterem oziru izpopolnil zadružništvo, vendar obsega načrt tudi napake, ki jih bo treba še popraviti. Kot drugi je predaval nadrevizor VI. Pušenjak o »načinu vračevanja posojil«. Poudarjal je vzgojno plat posojilnice, ki morajo delati na to, da se varčevanje dolžnikov pospešuje. Ne samo obresti se morajo vedno bolj odrajavati, ampak saj po malem naj se plačuje tudi vedno na dolg. Dolga debata je dokazala veliko zanimanje za to vprašanje. Predsednik državni poslanec dr. M. Laginja je predaval o »Zadružni osrednji blagajni«. Toliko požrtvovalnih in nesebičnih delavcev se trudi na zadružnem polju za napredek in blagostanje malega kmeta, obrtnika in delavca. Toda tudi država je poklicana k delu za pomnožitev narodnega premoženja, zato naj ustanovi osrednjo zadružno banko. Govoril je hrvaško, pa tako lahko umljivo in s šegavim dovtipom osoljeno, da so ga tudi naši kmetje z velikim zanimanjem poslušali.

V sredo dopoldne je najprej nadsvetnik zaderskega nadsodišča Miho Obuljen obravnaval »Zadružništvo in skrb za javni blagor in gojitev domačega duha«. Zanimivo je razpravljal, kako si mora zadružništvo razširiti delokrog in zastaviti svoje

moči povsod, kjer se dá kaj storiti za narodov blagor. Potem je ravnatelj obrtno-pospeševalnega urada ing. V. Remec predaval o »Obrtnem kmetijskem zadružništvu«. Zadružno polje naj družijo kmeta in obrtnika. Skupna kreditna in strojna zadruška za oba stanova! Tako se bo za kredit obeh najlažje skrbelo in stroji se bodo najboljše izrabili. Priporočal je ustanovitev zadruge za nakup obrtnih strojev za celo deželo v Ljubljani s sodelovanjem »Zadružne zveze« in »Zavoda za pospeševanje obrti«.

Kot zadnji je poročal ravnatelj »Gospodarske zveze« Janko Jovan o »Kmetijskem zadružništvu in trgovini«. Tožil je, kako še manjka našim ljudem trgovske izobrazbe, časih celo poštenosti — in kazal na cilje, ki jih moramo na tem polju še doseči.

Zanimiva predavanja bodo izhajala v listu »Narodni gospodar«, ki bi ga morali naročiti in čitati vsi člani naših zadrug, pozneje se bodo izdala še v posebni knjižici, ki jo že sedaj priporočamo.

V torek zvečer so se zbrali živinorejci in so razpravljali o stanovskih skrbih in težavah, o živinorejskih zadrukah in o ciljih, ki jih hočejo doseči. Poročilo o tem sestanku bo gotovo dobil »Domoljub« od strokovnjaka.

Take vrste zborovanja se bodo gotovo udomačila pri nas in bodo vedno sproti seznanjala naše kmete z napredkom po drugih deželah in kazala nova pota za delo — doma.

EVROPA, ČRNAGORA PA SKADER.

Črnogorci se ne udajo. — Odgovor vele-silam. — Nevojaki v Skadru.

Poročali smo, kako so sklenile vele-sile glede Skadra. Pripasti bi imel novoustanovljeni Albaniji in Črnogorci ga bi morali brž zapustiti. Toda evropejske vele-sile kljub svoji moči niso ostrasile Črnogorcev. Sklenili so, da se ne udajo in da Skadra ne nehajo prej oblegati, da pade v njihove roke.

Glede nevojakov in tujcev, ki so v Skadru, so bili Črnogorci že pripravljeni, da jih puste iz mesta. Tudi turški poveljnik je dobil tak ukaz, da pusti tujce iz mesta. Toda, ker je bilo to povelje na turškega poveljnika v Skadru tako, da ga niso mogli Črnogorci brati, so izjavili, da se ne puste imeti za norca, in sedaj je ostalo pri starem.

Srbi podpirajo Črnogorce. — Pritisk na Srbijo.

Poročila, da so se Srbi udali Evropi in da ne podpirajo več Črnogorcev pred Skadrom, so bila prezgodnja. Nasprotno je srbska vlada odgovorila vele-vlastem, da ne zapusti svojih zaveznikov in ne pokliče nobenega vojaka izpred Skadra, dokler ni sklenjen mir s Turki. — Srbi so tudi izjavili, da ne umaknejo svojih čet iz Albanije, ki so jo zasedli, dokler v tej novi deželi ni vse urejeno. Seveda velesilam to ni všeč.

Demonstracija in blokada. — Nesložne velesile. — Dvomljiv uspeh.

Evropske države so sklenile, da pritisnejo na Črnogoro, da se uda njihovi želji. Na nasvet Angležev hočejo to doseči s tem, da pošljejo svoje bojne ladje pred Črnogoro in tam zapro vsak dohod v deželo. Prvi so poslali svoje ladje proti Črnigori Avstrijci. Odšle so štiri križarke in tri torpedovke, ki sedaj stoje pred črnogorskim obrežjem.

Druge velesile niso bile za to tako urne. Italija ni bila za to prav nič navdušena, Francija pa se je do zadnjih dni obotavljala. Francozi so hoteli vedeti, če je to Rusom prav. Sedaj so vendar poslali eno ladjo, Rusi pa sploh nobene. Kaj bodo s tem dosegli, pokaže bodočnost. Za sedaj se Črnogorci za to prav nič ne zmenijo.

Rusija in Črnogora. — Sazonov.

Na konferenci v Londonu sklenile so vse velesile, da Skader pripade Albaniji. Tudi Rusi so se takrat udali. — Udali so se na željo svojih prijateljev Angležev, ki hočejo za vsako ceno preprečiti evropsko vojno. Videti pa je sedaj, da so se Rusi udali le neradi in samo navidez. To spričuje najbolj to, da se nočejo udeležiti demonstracije proti Črnogorcem. Ravno tako se da razlagati vztrajni odpor Črnogorcev le iz tega, da še vedno upajo na rusko pomoč. Mislijo namreč, da če vzamejo Skader, Rusi vse store, da ostane črnogorski.

Rusi igrajo sedaj dvojno vlogo. Na eni strani dajejo poguma in razne podpore v denarju in blagu Črnogorcem, na drugi strani pa gredo složno z velesilami. — Ker včasih kak ruski minister kaj izjavi proti Črnigori, da ustreže velesilam, brž zavpijejo, da so Rusi Črnogoro izdali. Enako je sedaj z neko izjavo ruskega zunanjega ministra Sazonova, ki je rekel, da radi Skadra ne sme priti do vojne.

BOJI PRED SKADROM.

Napadi na Skader. — Uspehi. — Izgube. — Odmor.

Po prvem pritisku Avstrije na Črnogoro, da neha oblegati mesto, je bilo videti, da Črnogorci res odnehajo. A bil je to le mir pred nevihto. Par dni kasneje vrgli so se s tem večjo silo nad trdnjavo. Par dni se je vršilo strašno obstreljevanje utrd in mesta. V obstreljevanju so se pokazali mojstri posebno Srbi, ki so doslej spravili mnogo svojih velikih topov pred Skader. — Ko so prerahljali utrdbe, začeli so se naskoki. Srbi so se vrgli predvsem na Brdico in Brdanjol, Črnogorci pa na Taraboš, ki jih je stal doslej že neizmernih žrtev. Poročila iz teh bojev slikajo veliko junaštvo obojih pri napadih. Kljub turške-mu izbornemu streljanju in kljub strašnim izgubam niso odnehali.

Pri teh napadih so osvojili zavezniški Brdico in Veliki Bardanjol. Pri naskoku na Taraboš so osvojili Črnogorci nekaj predutrd, naskok na Taraboš sam pa ni zaenkrat uspel. Turki in pa albanski Malisori se obupno branijo, ker pričakujejo, da jim razkačeni Črnogorci ne bodo prizanesli.

Izgube pri teh napadih so po poročilih listov zopet ogromne na obeh straneh. Turki so izgubili mnogo mož zlasti vsled ročnih bomb, ki so jih metali Črnogorci pri napadih. — Natančne izgube so neznane, gotovo pa znašajo čez tisoč mož. O Črnogorcih piše neki list, da je doslej v tej vojni padel že vsak peti mož.

Po teh divjih navalih nastopil je zopet kratek odmor. Nekateri trdijo, da se je izvršilo to na željo Rusije, ki hoče z diplomatičnimi spletkami za Črnogorce pridobiti Skader.

Črnogorski junaki. — Napad na Taraboš. Polkovnik Plamenac.

Da čitatelji vidijo, kako strašne težave so pri napadih na utrdbe in koliko junaštva je treba, prinašamo poročilo o naskoku na Taraboš.

Polkovnik Plamenac, eden najboljših črnogorskih častnikov, je izbral 600 mož, da z njimi naskoči Taraboš. Topovi so pokali, Plamenac prodira s svojo četo, ki poruže žice, ki branijo pred sovražnikom trdnjavo. »Bataljon smrti« so imenovali drugi to četo. Oglasili so se bili za ta bataljon stari in mladi. Porezali so dve vrsti žic, tretje niso mogli. Bašibozuki, turški prostovoljci, so jih kosili s petimi mitraljezi, t. j. neke vrste brzostrelnimi topovi. »Bataljonu smrti« pride na pomoč stotinja »Njeguš« in bataljon »Vir Pazar«. V hipu se oglašijo štirje Kruppovi topovi vrh Taraboša. Mitraljeze so Črnogorce od spredaj obstreljevale, »Krupi« od vrha so pa metali smrtonosni ogenj preko njih v zadnje vrste, tako da niso mogli ne naprej ne nazaj. Plamenaca zadene krogla in pade, ne da bi izgovoril besedo. Črnogorci so se pa spoprijeli s Turki, ki so vodili ogenj mitraljez. Boj na nož! Turki pa se pred bajoneti niso umaknili. — Tako se morajo Črnogorci boriti za vsako ped zemlje. Očividno je, da tu morejo kaj opraviti le veliki topovi, ki so jih Srbi pripeljali.

PRI ČATALDŽI.

Novi boji. — Bulgarska zvijača.

Pri Čataldži so se vršili zadnji čas manjši boji. Natančnih poročil ni. Le eno poročilo opisuje, kako so Bulgari odbili neki turški napad. Turki so napadli s tremi divizijami desno bulgarsko krilo, pa so bili odbiti z velikanskimi izgubami. Posebno se je odlikovala bulgarska artiljerija.

Poročajo tudi o nekem konjeniskem boju, v katerem so Turki po bulgarski zvijači trpeli strašne izgube. Po nekem boju so se Bulgari spustili v beg, turška konjenica pa za njimi. Ko se pripodijo na neki določen kraj, pa se razpočijo pod njimi mine, ki so jih Bulgari pod cestno površino zakopali. Te mine so raztrgale več sto Turkov in cel oddelek uničile.

MIR?

Mirovni pogoji balkanske zveze.

Balkanske države so po dolgem posvetovanju in obotavljanju izdelale odgovor na mirovno posredovanje velesil.

Balkanska zveza sprejme pogoje velesil, vendar pa zahteva: Obmejna črta Enos—Midia ne more biti stalna, ampak

je samo podlaga za nadaljna pogajanja s Turčijo.

Turčija odstopi vse egejske otoke. — Potem glede Albanije žele zavezniški, da se skladajo meje s tistimi, ki so jih zavezniški predlagali.

Vojno odškodnino zahtevajo od Turkov na vsak način.

Končno izjavljajo v odgovoru, da bodo nehali z vojno, kadar se doseže glede teh pogojev sporazum. — Če Turčija sprejme te pogoje, se bodo zopet začela mirovna pogajanja. Tako je upati, da bo kmalu mir.

Listek

V deveti deželi.

Iz angleščine po Rider Haggardu prevel I. M.

(Dalje.)

Prav lahko razumem zdaj, kaj je hotela Rozalka reči, ko je dejala, da je gora Kenija njena tovarišica. In Umslopogas, ta stari, trdi Zulu je rekel, ko sem mu jo pokazal: »Človek bi jo gledal sto in sto let, pa bi jo bil še lačen videti.« In pristavil je, da želi, da bi po smrti njegov duh sedel na veke tam gori na sneženem vrhu ter liki vrtinec dri po belih, strmih obronkih ali kot blisek ter »pobijal, pobijal, pobijal.«

»Kaj pa bi pobijal, ti stari krvoločnež?« sem ga vprašal.

Vprašanje ga je nekoliko osupnilo, naposled pa je odgovoril:

»Druge sence, druge duhove.«

»Torej bi še po smrti rad pobijal?«

»Jaz ne morim,« je odvrnil razvneto, »jaz ubijam le v poštenem boju, in kadar bom »v sencih«, kakor pravite vi beli ljudje, upam, da bom še nadalje ubijal v poštenem boju. A moja senca bodi prekleta, če bi kdaj padel tako globoko, da bi moril kot Bušmani s svojimi otrovanimi puščicami!« In dostojanstveno je odšel, mene pa pustil, da sem se moral smeati njegovi gorečnosti.

Tisti čas pa so se vrnili ogledniki, ki jih je bil naš gostitelj zjutraj poslal, da pogledajo, če najdejo kake sledi o naših prijateljih Masajcih. Povedali so, da so natanko preiskali vso okolico 15 milj daleč in niso našli nič sumljivega. Gospod Makenzi se je globoko oddahnil, kakor bi se mu težak kamen odvalil od srca, ko je čul, da ni nevarnosti. Mi smo bili tudi zadovoljni, kajti bili smo Masajcev že siti, vsaj za nekaj časa. Splošno smo bili vsi mnenja, da so divjaki spoznali, da smo mi srečno dospeli do Makenzija, se zbalili njegovih močnih utrd in jo krenili domov. Kako zelo pa smo se v svojem domnevanju motili, je pokazala bližnja prihodnost.

Po odhodu oglednikov in ko sta se gospa in hčerka podali k počitku, se je prikazal mali Francoz Alfonz, in gospod Vojnovič, ki govori izvrstno francoski, ga je pregovoril, da nam pove,

kako je prišel v osrednjo Afriko. Može se je dal pregovoriti in je začel pripovedovati.

»Moj oče,« je začel, »je bil vojak v gardi in je služil Napoleona. Udeležil se je bega iz Moskve in živel celih deset dni od usnja svojih škornjev, ki jih je bil ukradel svojemu tovarišu. Imel je navado, da se je rad napil, in v pijanosti je tudi umrl in dobro se še spominjam, kako so bobnali pri pogrebu. Moj oče — —.«

Tu smo mu segli v besedo, rekoč, naj pusti svojega očeta pri miru in pride k svoji povesti.

»Dobro gospodje,« je odvrnilo to smešno malo človeče. »Hotel sem vam le dokazati, da se vojaško načelo ne podeduje. Moj oče je bil po svoji postavi krasen človek; šest čevljev in dva palca je meril v visokost in je bil primerno širok ter je jedel ogenj in gamašne. Znamenit je bil tudi radi svojih brk. Od vsega tega imam edino brke, prav nič drugega.

»Jaz, gospodje, sem kuhar in sem bil rojen v Marselju. V tem ljubem mi mestu sem preživel svoja mlada leta. Dolgo sem pomival krožnike in sklede v hotelu Kontinental. Oj, ti zlati dnevi,« je vzdihnil. »Francoz sem. Ali mi je treba še razlagati gospodje, da občudujem lepoto? Ne, obožujem jo. Gospodje, mi občudujemo vse rože na vrtu, a utrgamo si le eno. Tudi jaz sem hotel utrgati eno, a žal, zbedel sem se pri tem v prste. Bila je hišina, ime ji je bilo Anka, njena postava nebeška, njen obraz angelski, njeno srce pa — žal mi je, gospodje, da moram priznati — črno in hudobno.« Solze so mu zalile oči, ko je to govoril.

»Le pogum!« je dejal Vojnovič francosko ter ga prijazno potrkal po rami.

Alfonz je pustil jok ter si začel drgniti ramo. »Gospod,« je dejal, »gotovo me hočete s tem potolažiti, a vaša roka je težka. Pa naj nadaljujem: Rada sva se imela in srečna sva bila, a tu pride usodepolni udarec — potrese me, kadar se spomnim. Gotovo mi boste oprostili, če si obrišem solzo. Pri naboru sem potegnil zlo številko, moral sem k vojakom. Sreča se je hotela maščevati nad menoj, ker sem imel Anko.

Usodepolni trenutek je prišel. Moral sem iti. Skušal sem pobegniti, pa surovi vojaki so me vjeli. Imel sem nekoga bratranca, ki je živel v dobrih razmerah, a bil silno grd. Ta je potegnil srečno številko in meni izražal sočutje, ko so me vtaknili v vojaško sukno. »Tebi, bratranec,« sem mu rekel, »izročam svojo Anko v varstvo. Čuvaj nad njo, dokler bom lovil slavo po bojišču.«

»Le potolažen in miren bodi,« mi je dejal.

»Odšel sem. V vojašnici sem živel od same črne juhe. Silno sem trpel zlasti pred surovimi tovariši. Nikdar ne bom pozabil tistih dni.

»Neko jutro pa pride poročilo: moj bataljon odide na Kitajsko. Začel sem poizvedovati, kje je to in kako je tam. Kar sem izvedel, me ni zadovoljilo. Na Kitajskem žive ljudje, ki človeku kar trebuš pripravajo. Moj sklep je bil kmalu storjen. Odločil sem se, da si ne dam preparati trebuha. Ubegnili sem.

Kot starec preoblečen sem prišel v Marselj. Šel sem v hišo svojega bratranca — in tam pri njem je sedela Anka. Jojmene, gledati sem moral, kako sta se ljubezljivo drug drugemu smehljala in nazadnje sem videl in sli-

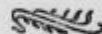
šal reči, da sem bil prepričan, da mi je postala nezvesta. Junaška kri mojih očetov je vzklopela v meni. Planil sem v kuhinjo. Udaril sem bratranca z gorjačo, ki sem jo imel v roki, in on se je zgrudil — ubil sem ga. Res, verujem, da sem ga ubil. Anka je začela upiti. Prišli so orožniki, jaz pa sem bežal. Prišel sem srečno do pristanišča, kjer sem se skril na neki ladji. Ta ladja je kmalu odrinila dalje. Kapitan me je našel ter pretepel. Pri prvi priložnosti je napisal v nekem tujem pristanišču pismo na policijo. Vendar me ni poslal na suho, ker sem mu tako izvrstno kuhal. Kuhal sem mu celo pot do Zanzibarja. Ko sem ga vprašal, koliko dobim plače, me je nabil. V Zanzibarju je čakala brzojavka. Preklinjal sem človeka, ki je iznašel brzojav. Brzojavka je naročala, naj me primejo kot ubežnika, kot morilca in ne vem, kaj še vse. Zaprli so me. Tudi sedaj se mi je posrečil beg; bežal sem vedno dalje in stradal. Srečal sem ljudi gospoda Makenzija. Pripeljali so me semkaj. Sicer sem tukaj ves nesrečen, vendar se ne vrnem v domovino. Rajši tvegam življenje v teh divjih krajih, kakor da bi se moral seznaniti z ječo.«

Nehal je. Nas je dušil smeh ob njegovih zgodbi in morali smo se obrniti v stran.

»Oj, gospodje, vi jokate?« je rekel. »Ni čuda, kajti žalostna je moja zgodba.«

»Res, prav žalostna,« je rekel Sergij, nato pa smo se dvignili in odšli k počitku, katerega smo bili silno potrebni. Po naših zadnjih doživljajih so se nam kaj prilegle prijazne sobe in čiste mehke postelje.

(Dalje prih.)

Razgled po domovini

V večno mesto Rim je v ponedeljek zvečer odpotovalo s presvetlim knezskofova vred nad 650 Slovencev in Slovenk, da se v letošnjem jubilejnim letu poklonijo poglavarju katol. cerkve in se na svetem mestu navduše za naše krščanske nazore. Na uvodnem mestu prinašamo vsem tem iskren pozdrav in opozarjamo cenjene čitatelje na ondi razvite lepe misli.

Vsi, ki čutite z obmejnimi Slovenci, v nedeljo, 13. aprila popoldne v Ljubljano v »Union«! Združeni odbori ljubljanskih izobraževalnih društev Slovenske krščanske socialne zveze prirede v nedeljo, dne 13. aprila, ob 5. uri popoldne v veliki dvorani »Uniona« veliko manifestacijo naše verske narodne zavednosti. K tej manifestaciji vabimo Ljubljančane pa tudi vse naše okoličane, da se je udeleže v obilnem številu. Slavnostna govornika sta sloveča govornika profesor dr. Anton Medved iz Maribora in koroški državni in deželni

poslanec Fran Grafenauer. Z izbranim sporedom sodeluje godba »Slovenske Filharmonije«, veliki zbor slovenskega glasbenega društva »Ljubljane« pa nastopi s celo vrsto novimi skladbami. Kakor čujemo, bo sodelovala tudi odlična umetnica operna pevka gospa Otahalova. Sedeži so po 1 K in po 70 vin., stojišča po 40 vin. Ker je čisti dobiček namenjen obmejnemu Slovincem in ker je spored res tak, kakršnega je možno malokdaj nuditi, prosimo za najobilnejšo udeležbo!

Duhovniške vesti. Umeščena sta bila č. g. Frančišek Hoenigman za župnijo Vrhnika in č. g. Frančišek Česar za župnijo Brezovica pri Ljubljani. — Za župnijo Cerknica je predlagan č. g. Jožef Juvanc, župnik v Borovnici. — Za župnika v Kamnjah na Goriškem je imenovan č. g. Anton Plesničar, dosedanji župnik v Kožbani. — Za kaplana na novoustanovljenem kaplanskem mestu pri Materi

Milosti pri Mariboru je imenovan P. Ciril Bračko.

Umrli je dne 3. aprila popoldne v Marijanišču v Ljubljani po dolgotrajni bolezni, večkrat previden, zvesti sotrudnik Katoliške Bukvarne, g. Ivan Lohoda v 33. letu svoje dobe. Pokojni, doma v Podgori, dolske župnije pri Ljubljani, je prišel v zgodnji mladosti kot gojenec v Marijanišče in vstopil kot vajenec v Kat. Bukvarno. V letu 1903. je bil pridelen upravi »Domoljuba«, katero je najvestneje vodil do začetka leta 1908. Veselil se je vsakega napredka pri našem listu ter ga je vselej bolelo srce, če ni mogel ustreči takoj vsakemu naročniku. Pozneje je zopet prišel v Bukvarno in vztrajal ondi kot trg. sotrudnik do zadnjega kljub svoji, večkrat zelo akutni bolezni — sušici. Ves svoj prosti čas pa je posvetil upravi »Dom in Sveta« in še par drugih časopisov. »Marijanišče« mu je bilo drug,

v resnici pa pravi dom, zanj je skrbel ob vsaki priliki in v njem vztrajal do smrti. Pokojni je bil blagega, mirnega značaja ter je potrpežljivo prenašal dolgotrajno bolezen. Pogreb v soboto, dne 5. aprila, je pričal, kako vsestransko je bil rajnik priljubljen in spoštovan. Naj ga ohranijo tudi številni naši naračniki v pobožnem spominu! Svečila mu večna luč!

Skupne odjemalce »Domoljuba«, ki prejmejo ta teden od upravnistva račun za naročnino leta 1913, prosimo, da nam blagovolijo naročnino **takoj** poslati, ker drugače jim list s prvo številko v mesecu maju **ustavimo**.

Občinske volitve v Horjulu so razveljavljene, in sicer v I. in III. razredu popolnoma, v II. razredu samo deloma. Nove volitve se imajo vršiti na podlagi starih, pravomočnih volilnih imenikov.

Na naslov c. kr. okr. glavarstva v Krškem in žardamerije. Iz Škocijana pri Mokronogu: C. kr. okr. glavarstvo je izdalo nad vse umestno in potrebno narečbo, da se ob sobotah popoldne in v nedeljo dopoldne ne sme prodajati žganih pijač. Naredba se pa ne izpolnjuje, četudi so stroge kazni določene, če jo kdo krši. Ni namreč nikogar, ki bi pazil. Žganje prodajajo v skledicah za čaj in črno kavo. Eden je v nedeljo dopoldne kar očitno točil, češ, v soboto je prepovedano, v nedeljo dopoldne pa ne. — Zato naj oblast svoj odlok uveljavi. Zakaj naj bi pijanci in brezvestni oštirji sobotno noč in nedeljo skrunili v šnopsarijah in nosili v domove namesto blagoslova iz cerkve kletve in preteu.

Na deželni gospodinjški šoli v Repnjah se zaključijo zimski gospodinjški tečaj dne 25. aprila t. l. Letni šestmesečni tečaj pa se prične dne 5. maja t. l. in bo trajal do 25. oktobra t. l. Sprejemajo se gojenke, katere so dovršile ljudsko šolo in izpolnile 14. leto. Učenke ostanejo cel čas tečaja v zavodu šolskih sester in plačajo mesečno 30 K za hrano, stanovanje in drugo. Za obrabo pohištva in učil je plačati za cel tečaj enkrat 15 K. Prošnje za vsprejem je vlagati pri vodstvu šole v Repnjah najkasneje do 20. aprila t. l. Prošnjam je pridejati zadnje šolsko spričevalo, krstni list in zavezno izjavo staršev ali njih namestnikov, da bodo obdržali gojenko skozi celi tečaj v zavodu. Pripomnimo, da se uče gojenke teoretično in praktično vsega gospodinjstva, kot kuhanja, šivanja in krojenja, vzgoje otrok, vrtnarstva, živinoreje, dela na polju in računstva pod vodstvom šolskih sester in strokovnih učiteljev deželnega odbora.

Liburnija, slovensko društvo na Reki, je imelo svojo prvo veselico na belo nedeljo. Dvorano je blagohotno prepustilo kapucinsko predstojništvo. Polni dvorani je najprej predsednik S. K. S. Z. iz Ljubljane v svojem predavanju navezal na sedanje važne javne dogodke pomen slovenskih društev v tujini. Ljudje so bili zelo veseli; da je društvo že mnogo sil razgibalo, se vidi

iz tega, da zdaj že močno hrepene po slovenski šoli. — Tudi druge reči so pri veselici dobro uspele. Naj se ne pozabi v takih krajih, od koder se ljudje selijo na Reko, vztrajno priporočati naše Liburnije.

Občinski posredovalni uradi na Goriškem. Cesar je potrdil goriški deželni zakon o občinskih posredovalnih uradih.

Umrli je v petek, dne 4. aprila v Plavškem rovtu pri Jesenicah posestnik gospod Jakob Žerjav, oče č. g. prefekta Greg. Žerjava v Št. Vidu nad Ljubljano, v 67. letu starosti. Pogreb se je vršil v ponedeljek, dne 7. aprila na jeseniškem pokopališču.

Mojstrske izpite so napravili pri deželni vladi v Ljubljani, in sicer za zidarske mojstre sledeči gospodje: Viniko Štrukelj iz Ozeljana pri Gorici; Josip Jurca iz Volčjega grada pri Komnu; Anton Valič iz Skrilj pri Ajdovščini; Ivan Štepančič iz Renč pri Gorici; Peregrin Žandar iz Praporč pri Kamniku, za tesarskega mojstra pa gospod Andrej Peterka iz Dol pri Moravčah, vsi absolventi c. kr. drž. obrtne šole v Ljubljani.

Ponesrečil se je Anton Kodrič iz Vinivrh, župnija Sv. Križ pri Kostanjevici. Padel je pod voz, naložen s prekljami in bil na mestu mrtev. Bil je kmaj eno leto oženjen in vrl katoliški mož. Naj počiva v miru!

Zopet nesreča pri streljanju. Z Vrhlike se poroča: Nad župno cerkvijo so fantje povodom dohoda novega veleč. g. dekana dne 3. aprila streljali s patenteranim topičem. Nesreča je hotela, da je ob strelu sapa vrgla iskro nazaj na smodnik, ki so ga imeli fantje poleg topa. Smodnik se je s silnim pokom užgal in zahteval svoje žrtve. Troje fantov je popolnoma opečenih: Franc Grom, Bretov, Franc Grom, Storžev in Alojzij Oblak. Tudi štirje šolski otroci, ki so stali preblizu, so lahko ranjeni. Pogled na ponesrečence je bil naravnost pretresljiv. 27letni Franc Grom se sedaj v bolnišnici bolje počuti, ima sicer težke opekline, vendar njegovo stanje ni opasno. Umrli pa sta 7. aprila v bolnici: 18letni Franc Grom, ki je bil po celem životu opečen in Alojzij Oblak, 17letni njegov tovariš. Rodbinam ponesrečenih fantov naše sožalje, vsem pa opetovani, nujni opomin: Pazite vendar pri streljanju!

Vipavsko okrožje Orla naznanja, da se vrši dne 13. t. m. ob pol 4. uri popoldne važna seja! Vsi zastopniki odbora dobrodošli!

Velik požar. V Stranah, župnija Hrenovice, je pogorelo sedmim gospodarjem. Požigalca so prišli. Že pred časom je poskušal zažgati, pa takrat ga je prepodil nočni čuvaj. Povzročena škoda je velika. — V vasi pri Ambroži blizu Roba je v noči od 28. na 29. marca zjutraj začelo goreti, in sicer: kozoлец z osmimi okni posestnika Jožefa Pečka; nabasan je bil še ves s senom in stelo, pod kozolcem so pa bili vozovi in drugo gospodarsko orodje, ka-

tero je vse uničil požar. Škodo cenijo na 2000 K. — V nedeljo, dne 30. marca je gorel gozd na Gradiškem vrhu blizu Vel. Lašč.

Zopet samoumor vojaka. 3. aprila zvečer okrog 8. ure se je ustrelil prostak prve kompanije domačega pešpolka Janez Srna, doma iz Zagorice pri Bledu. Bil je takoj mrtev. Janez Srna je prišel k vojakom leta 1907., potem pa dezertiral. Po dveletni odsotnosti so mu prisodili osem mesecev. Po prestavi kazni je bil prideljen krojaškemu oddelku. Tu je vršil svoj posel za svojo kompanijo prav pridno. Pač pa je prerad pil žganje. Bržkone se mu je vsled preoblike pijače zmešalo. Star je bil 27 let. Bog mu bodi milostljiv sodnik.

Tečaj za suho cepljenje in siljenje ameriških trt se vrši pri državni trtnici v Bršljinu v torek, dne 15. aprila t. l. Pristopljiva vsak vinogradnik ali drugi interesent. Ker je ta način cepljenja najenostavnejši in se z njim najhitreje doseže obnovljenje vinogradov, želeli je obilne udeležbe od strani vinogradnikov.

Žalosten konec domačega prepira. Iz Litije poročajo, da je nedavno prišel v Št. Vid pri Zatičini pristojni posestnikov sin Mat. Omahen vinjen domov. Po prepiru s starši je šel zopet z doma. Drugo jutro ga je našel oče v bližnjem škednju obešenega.

Napad na telefonskega delavca. Frana Štigliča, 22 let starega telegrafskega delavca na jeseniški progi je napadel pri Nomenju Janez Kern ter ga z nožem osuval v hrbet. Štiglič je nevarno ranjen. Dobil je tako hude rane, da mu iz ran na hrbtu uhaja sapa. Kaj je napotilo napadalca do groznega čina, ni znano.

Iz vode so potegnili v ponedeljek, dne 31. marca, popoldne v vaški luži pri Sv. Križu pri Mokronogu dveletnega sinčka kovača Frica; isti dan v Vevčah iz Ljubljaničke nekega neznanega, okrog 50 let starega človeka, kateri je precej močan in že osivel; v vodi pri tovarni cinka v Idriji posestnika in rudarja Antona Poženela in v potoku v Kamniku 50 letno čevljarjevo soprogo Antonijo Lobodo iz Kamnika. Omračil se ji je um.

Debra prireja. Mlinar izpod Sv. Jošta nad Kranjem je prodal dva prašiča, ki sta tehtala štiri kg manj kot pet novih centov. Dobil je zanje 289 K. Stara sta bila po 29 tednov, imel jih je pa le 23 tednov. Kupil jih je Val. Benedik iz Stražišča.

Ponesrečila se je dne 3. aprila v Nevljah pri Kamniku Katarina Verjenc iz Ševka. S škednja je padla tako nesrečno, da si je dvakrat zlomila hrbet in na glavi dobila znatne poškodbe. Umrli je v hudih bolečinah 5. aprila v starosti 60 let.

Štrašna nesreča se je zgodila pretečenega meseca pri Sv. Bolfanku v Slov. goricah na Štajerskem. Trgovec in poštar g. Jakob Čuček je sprožil revolver in je strel zadell njegovo dekle. Kroglija jo je zadela v prsi. Nekaj časa

je bila v Gradcu v bolnišnici, pa ji niso mogli izvleči kroglice in je umrla.

Strasna smrt. 63 letna Marija Lesjakova, ki je služila v mlinu pri Šmavcerju v Gariciji na Koroškem, je šla 27. marca skozi mlin. Pri tem jo je zgrabilo železno kolo in jo tako zmečkalo, da je bila takoj mrtva.

Na Goriško je odkorakal 7. aprila zjutraj iz Ljubljane prvi bataljon 27. domobranskega polka. Peljal se je do Lesec, potem pa šel peš čez gorsko mejo.

Deček utonil. V Štivanu ob izviru Timava so se igrali vaški otroci in veselo metali kamenje v vodo. Med njimi je bil najživahnejši Mirko Škabar, ki je nenadoma izginil z obrežja, tako da drugi niti zapazili niso. Najbrže je omahnil in pal v vodo. Čez nekoliko minut so zapazili, da plava Mirkova kapa po vodi. Začeli so klicati in nato je pritekel Anton Legiša, ki je potegnil dečka iz vode. Deček je baže še dihal, a bil kmalu mrtev.

Letošnje vojaške orožne vaje v graškem zbiru se vrše po nastopnem redu: Pri lovskih in pehotnih polkih: za rezervnike od 4. do 26. aprila; za nadom. rezerviste od 28. aprila do 4. maja in od 19. do 31. maja. — Pri 87. pešpolku za rezerviste in nadom. rezervnike tudi še od 24. maja do 5. junija. — Za pionirje pri konjiških oddelkih od 26. maja do 22. junija. — Pri poljskih topničarskih polkih: za rezervnike in nadom. rezervnike od 14. do 26. aprila in od 2. do 14. junija. — Pri gorskih topničarskih polkih: pri polku št. 3 za rezervnike in nadomestne rezervnike od 7. do 19. aprila. — Pri trdnjaviških topničarskih polkih: 1. pri polku št. 4 v Pulju za rezervnike od 14. do 26. aprila in od 2. do 14. junija; za trdnjavski zrakoplovni oddelek od 31. maja do 12. junija; za nadom. rezervnike od 14. aprila do 3. maja in od 2. do 21. junija; za zrakoplovni oddelek od 31. maja do 19. junija. — Pri trdnjavskem topničarskem polku št. 3 za rezervnike od 2. do 14. in od 16. do 28. junija.

Gorenjske novice

g Iz št. Vida nad Ljubljano. Hranilnica in posojilnica izkazuje za 1. četrtletje t. l. sledeči promet: Vplačalo se je hranilnih vlog 61.731 K 42 vin., vrnjenih posojil 34.757 K 20 v., izplačalo pa hranilnih vlog 42.584 K 78 vin., dovoljenih posojil 27.180 K 54 vin. Ves denarni promet znaša 297.697 kron 72 vin. Stanje hranilnih vlog je nad 700.000 kron. Hranilne vloge se obrestujejo po 4 in pol odstotka, posojila pa po 5, oziroma 5 in pol odstotka. Uradne ure so v nedeljo in ponedeljek dopoldan in v torek zvečer.

g Z Ježica. V preteklih praznikih so nam »Orli« napravili eno uro prijetnega veselja in lepega vžitka. Uprijetorili so novo gledališko predstavo

»Življenje sv. Andreja«. Posebno so občinstvu ugajale štiri žive slike, ki so v okusni izbranosti spremljale in pojasnjevale igro. Za praznično uprizoritev se je mnogo trudil častiti gospod, P. Ernest Jenko. Uspelo mu je. Bodi mu tem potom izrečena najvdanejša zahvala. »Orlom« pa: Še večkrat kaj takega! Le likajte in razvijajte svoje lepe moči! Na zdar!

g Z Rov. V nekem domu, čegar mesta ne imenujem, ker se tja izmetujejo nečedne stvari, je zagledal beli dan dopis, ki je bil imenovan »iz Rov pri Kamniku«. Ker se pa dopisnik nečednega dopisa vedoma korenito moti, povem, da na Rovih ni bilo zdrav, dokler ni prišel tja nekdo, ki pa sedaj v Krtni nepotrpežljivo prenaša vlogo mučenika za liberalne ideje. Če mož res ne neha krošnjariji s svojimi liberalnimi cunjami in škričljivi, izve še kaj od onega, ki je po občinski cesti iz Radomlja na Rova preje hodil kot on.

g Kamnik. Občni zbor našega dekanijskega odbora se je vršil na praznik Marijinega oznanenja v Kamniškem domu. Ob tej priliki se je zopet pokazalo, da imajo katoliške organizacije v naši dekaniji izredno rodovitna tla. Poročila, ki so nam jih podali revizorji posameznih društev, pričajo o rednem društvenem življenju in delovanju v okolici lepega Kamnika. Dekanijski odbor sam je pod vzornim vodstvom č. gospoda predsednika vestno izpolnil svojo nalogo za preteklo društveno leto. S pomočjo gospodov revizorjev je imel vsa društva, ki spadajo v njegov delokrog, v svojem nadzorstvu. Za naprej je sklenil zlasti skrbeti za predavatelje v posameznih krajih, da se nekateri gospodje, ki že itak mnogo delajo za našo stvar, po možnosti razbremenijo. — Odbor se je sestavil sledeče: č. gospod župnik Volc ostane predsednik; č. g. p. Friderik, tajnik; g. Stercin, blagajnik; č. g. Zevnik in g. Bore odbornika. Zastopnik Marijinih družb č. g. Rihar, zastopnik »Orlov« br. Gorenc.

g V Žabnici pri škojli Loki priredi Katoliško slovensko izobraževal. društvo v nedeljo dne 13. t. m. popoldne ob pol 3. uri gledališko predstavo z deklamacijo »Češčena Kraljica« in z igrama: »V ječi« in »Sveta Neža«. Vstopnina: Stojišča po 30 vin., sedeži po 50 vin., v I. vrsti po 60 vin. K mnogobrojnemu obisku vabi odbor.

g Selca. V veselim spominu nam bo ostal dan 6. aprila, ko smo napolnili dvorano Društvenega Doma, da v duhu pohitimo med slovanske brate na Balkan. Vlač. gospod dr. Grivec je prihitel med nas. V krasnih skioptičnih slikah nam je obrazložil najvažnejše boje in misijonske pokrajine naših bojevitih balkanskih junakov. S srčno željo, da bi pod spretnim vodstvom vlač. gospoda doktorja še kdaj od blizu pogledali med balkanske brate, se mu tem potom najiskrenejše zahvaljujemo. — V nedeljo, dne 13. aprila pa nam predava naš nekdanji župnik prečastiti gospod kanonik Janez Ev. Sušnik. Pridemo.

g Tržič. Letno romanje v Glinje k Sv. Valentinu ne bo letos prvo nedeljo v majniku vsled svete birme v Tržiču, pač pa bo v soboto pred praznikom Sv. Trojice dne 17. majnika. Glavni shod bodo imeli romarji v Glinjah dne 18. maja. Opozarjamo na to izpremembo, ki velja samo za letos, vse romarje. V soboto dne 17. maja bo ob 9. uri sveta maša pri Sv. Ani, okrog pol dne pri Sv. Lenartu na Koroškem in potem odhod v Glinje.

g Tržiške novice. Trikrat je nastopil Marijin vrtec v društvu Sv. Jožefa s predstavo, obstoječo iz deklamacije, petja in dveh igrac: »Zaprti laž« in »Kdor drugim jamo koplje...« Mladi igralci in giralke so vselej dobro rešili svoje vloge. Marijin vrtec šteje blizu 200 učencev in učenk. Pametni stariši bodo gotovo poskrbeli, da vstopijo tudi njihovi otroci v Marijin vrtec, kjer se navajajo k poštenemu krščanskemu življenju.

g Z Bleda. V zadnjem »Domoljubovem« dopisu iz Gorij se dopisnik poganja za to, da sta občini Gorje in Ribno (brez Bohinjske Bele) tudi Bled. Pisati naj bi se moralo: Bled—Gorje, ne pa Gorje pri Bledu. To bi morda bilo prav lepo, a utemeljeno ni prav nič. Kajti noben človek, ne Gorjanec ne Blejec ni do danes mislil, da se Bled razteza tudi čez Gorje in Ribno. Bled se imenuje samo Blejsko jezero in njegova neposredna okolica, to je sedanja občina in fara Bled, tako je splošno in edino naziranje med Blejci in Gorjanci. Zato se nam vsako umetno naziranje zdi brez podlage in zato odveč, kajti noben človek ne bo rekel: Ribno je na Bledu. Naj le ostanejo Gorje in Ribno in Zasip pri Bledu kakor dozdaj, ker zato nimajo prav nobene izgube.

g Iz Gorij. Shod J. S. Z. Minulo nedeljo je na povabilo tukajšnje plačilnice J. S. Z. poročal poslanec Josip Gostinčar. Izvajal je: Odkar imamo od leta 1907 splošno in enako volilno pravico, je vsak državljani dolžan sodelovati pri zakonodajstvu v volilnim listkom sebi in državi v korist. Od volilcev je zavisno, kakšne bodo postave, namreč take, kakršne bodo poslali poslance v državni, oziroma deželni zbor. Saj poslanci v imenu svojih volilcev — delajo postave. Povdarjal je, da je sedanja zbornica delavskemu stanu precej naklonjena; zakon § 86. obrtnega reda vsaj nekoliko zravna razmerje med delodajalcem in delavcem. Po starem zakonu, je smel delodajalec delavca, ako je šel pred časom od njega, primorati nažaj v delo in delavec je bil povrh še kaznovan, dočim delodajalec ni zadela nobena kazen, če je delavca pred časom odslovil. Po novem zakonu delavec ne bo mogel biti kaznovan. — Nadalje je poročal o prepotrebem socialnem zavarovanju in njega važnosti za delavca in kmeta. Obširneje je govoril o zvezi velikih kapitalistov in njihovem vplivu pri ministrstvih in vladah. Posebno je poslušalcem ugajalo, kar je povedal o kartelih, ki so glavni vzrok

današnje draginje. Proti kartelom je potreben zakon! Dr. Krek je za državni zbor izdelal zakonski načrt, žal, da si vlada z njim ne upa priti pred zbornico, ker se boji karateleranega velikega kapitala. Priporočal je organizacijo delavcem; le, če so delavci organizirani, imajo moč braniti svoje pravice. Poslušalci so z živim zanimanjem sledili zanimivemu govoru gospoda poslanca ter s tem pokazali, kako jim je ugajalo njegovo poučno izvajanje. Za njim je govoril še posl. župnik č. g. J. Pišer o skrbih in delu sedanje deželno-zborske večine in deželnega odbora za ljudske koristi, zlasti za kmete in delavce. Povedal je župljanom, da bo deželni odbor v kratkem razpisal dela za potrebni gorjanski vodovod, kar bo za občino največjega pomena v gospodarskem oziru. Tudi delo električne naprave pridno napreduje. Upati je, da bo do jeseni že veliko izdelanega. Nekoliko je pojasnil tudi novo planinsko postavo, po koji bo moral erar upoštevati servitutne pašne pravice naših živinorejcev. Planinski odbor, kojega načelnik je poslanec Pišer, bo gotovo z vso odločnostjo varoval pravice — živinorejcem in skrbel bo, da bodo planine v dobrem stanju. Gospod predsednik shoda, župan Jan, se je obema govornikoma iskreno zahvalil za poučna govora. Soglasno je bila sprejeta resolucija, v kateri shod izreka zahvalo in zaupanje poslancem S. L. S. Pozivlja pa državne poslance, naj z vso odločnostjo delujejo v državnem zboru, da se čim prej sklene zakon o potrebnem starostnem zavarovanju. — Občni zbor hranilnice in posojilnice se bo vršil prihodnje nedeljo ob 3. uri popoldne. Člani, udeležite se v obilem številu!

g Bohinjska Bistrica. »Domoljub« je objavil v svoji letošnji 13. številki na strani 212 neki dopis iz Bohinjske Bistrice, tičoč se našega gasilnega društva, ki pa ne odgovarja resnici. Zato prosimo, da priobčite resnici na ljubo sledeče pojasnilo. Iz dopisa ni razvidno, kje in kdaj so se v gasilnem društvu stali omenjeni predlogi. Gospod dopisnik gotovo misli na občni zbor. Vsi pa, ki so bili navzoči pri občnem zboru, vedo, da se o navedenih točkah, razen prve, sploh ni govorilo. — Predlog glede pristopa k snujoči se deželni zvezi gasilnih društev je stavil podpisani načelnik sam in je bil tudi soglasno sprejet. — Glede godbe se ni na občnem zboru nič sklepalo. — Karar je imelo gasilno društvo kako slavnost s sveto mašo, ni bil ž njo združen nikoli ples. — Zadnji občni zbor je bil popolnoma pravilno sklican in sicer so bila 8 dni preje razposlana osebno vabila. — Občni zbor se je vršil natančno po dnevnem redu in kot zastopnik občine je bil navzoč tudi gospod župan. — Računi so se našli v popolnem redu z natančno detajliranimi dohodki in izdatki s prilogami; potrdilo jih je tudi županstvo uradno z dne 29. marca 1913. — Glede vaj se je sklenilo, naj se orodne vaje prelože na ugodnejši čas, ko bodo boljša pota, ker

se sicer orodje preveč pokvari. — Društvo nima na orodju nikakega dolga, ampak ga je prevzela že davno občina, nasprotno ima pa društvo v letu 1912. prebitka 111 K 16 vin., kar je naloženo v domači hranilnici. Načelnik je prošnjo za podporo na deželni odbor s prilogami vred izročil županstvu v nadaljno odpošiljatev. — Občina ima pač v gasilnem društvu zastopstvo, saj je bil gospod župan osebno povabljen k občnemu zboru, mu je tudi prisostvoval in ima prost vpogled v vse delovanje gasilnega društva. Gasilno društvo nima sploh nobenega denarja za gasilce na razpolago, pač pa je resnica, da se izroči od občine odmerjena odškodnina gasilcem pri vajah vedno v gasilnem domu. Sililo se ni nikdar nikogar v kake gotove gostilne k pijači, pač pa so imeli semtertje gasilci v gostilni podpisane brezplačno kaj na razpolago. — Z odličnim spoštovanjem Ivan Markeš, t. č. načelnik gasilnega društva. — Opomba uredništva: To pojasnilo objavljamo radevolje, ker smo se tudi drugostransko prepričali, da gospod dopisnik uvodoma navedenega dopisa ni bil povsem natančno informiran. V bodoče upamo, da ne pride do takih nesporazumljenj.

Dolenjske novice

d Šmartno pri Litiji. Zopet se je jela pojavljati škrlatinka, ki je zahtevala znova smrtno žrtev. — Brzojavni urad je začel poslovati dne 1. aprila. Prvi brzojavi so veljali zahvali na g. komercialnega svetnika in državnega poslanca Fr. Povšeta, ki je z neumornim in požrtvovalnim delovanjem največ pripomogel do tega, tako važnega prometnega sredstva in pozdravom vodstvu S. L. S. ter uredništvu »Slovenca«. Pismena zahvala pa se je poslala vojvodu in vojvodinji meklenburški, ki sta žrtvovala znatno vsoto v ta namen. V nedeljo 13. t. m. se bo u. pri. zborila narodna igra »Divji loveci«, zadnja velika igra v spomladni dobi. — Novo trgovsko trdiko smo dobili v hišo g. Wakonigga pod imenom Leskovec in Grušen, ki bo gotovo uspevala, ako si bo znala pridobiti naklonjenost in zaupanje krščansko mislečega ljudstva. — Dobili smo novo učiteljico v osebi g. Terezije Furlanove. Tako se polagoma izboljšujejo razmere na naši šoli.

d Krško. Posredovalni urad posluje s prav dobrim uspehom. Doslej so se skoro vse stranke mirno poravnale brez pravnih stroškov. To pa seveda ni vseč tistim, ki iz pravd kujejo cekine. — Vsi pametni ljudje so hvaležni gospodu glavarju radi prepovedi žganja. Samo žganjetočem in »brljavkarjem« to ni prav. »Saj nas oko postave ne vidi,« tako pravijo in mirno luckajo brljavko ob prepovedanih časih. Zato bi bilo jako prav, da bi se strogo gledalo na to, da se ta prepoved ne utopi v brljavki.

d Leskovec. Dosedanji poštni upravitelj in občinski svetnik gospod Ivan Pfeifer je imenovan c. kr. poštarijem. Odličnemu pristašu S. L. S. iskreno čestitamo. — Naša požarna bramba nikakor ne mara pristopiti h gasilskemu svetu deželnega odbora, ampak se kakor klop drži liberalne zveze v Ljubljani. Ali se članom tako zdi prav?

d Golek. Dne 2. t. m. je bil smrtno nevarno obstreljen mladenič Franc Vodopivec iz Ivanjdola. Fanta so prepegljali v krško bolnico, o zavratnem hudodelcu pa ni ne duha ne sluha.

d Loški potok. Naš moški svet, ki se je bil čez zimo izselil — nad 340 mož in fantov — se je večinoma vrnil. Eni so prišli hvala Bogu precej težki, nekaterim pa sreča ni bila tako mila. Do tega časa smo pa namenoma prihranili važne poročilo, ki bi ga bili lahko že prej objavili, pa smo ga hranili za vse naše volilce; menimo poročilo o gospodarstvu naše občine. Zelo važno je, ker z vso silo pobija puhle zabavljece naših političnih nasprotnikov. Proračun namreč se je tako dobro izpeljal, da je bil občinski odbor v vselem položaju znižati naklado na direktne davke. Sedaj imamo tako nizko postavko procentov, kakršne naša občina ne pomni dolgo vrsto let. Znižala se je od lanskega leta zopet za več odstotkov. Na užutino je ostala ista mera. Nastajajo vedno novi izdatki, popravila in drugo in vendar gleda občinski odbor vedno, da se zlasti v sedanjih gospodarsko težkih časih davki ne zvišajo od strani občine. Tako se zadnja leta, odkar je naša stranka prevzela vodstvo občine, davki, to je občinske naklade vedno znižujejo; to se je začelo in vršilo pod županovanjem g. Gregoriča, isto se vrši pod vodstvom gospoda Fr. Debeljaka. Deželni odbor je tudi letošnji proračun brez ugovora, kot prejšnja leta, potrdil. Bali so se namreč naši nasprotniki, da bomo mi s proračuni občino upropastili. Ta strah je bil in je in bo prazen. Nekateri pa zmajujejo, češ, če proračun krčimo in znižujemo naklade, bo pa izguba, primanjkljaj, kar je znamenje slabega gospodarstva; zato poročamo še o naših računih. Letošnji letni račun je pokazal 1092 K 48 vin. čistega preostanka. Imeli smo izrednih izdatkov: za popravo šole do 600 K, za nove cevi požarne brambe 600 K in drugo, kar tvori za našo občino v primeri z davčno močjo vsakako pomenljive postavke! In vendar navzlic navedenim izdatkom razveseljev preostanek 1092 K. Narasli izdatki, znižane doklade, in še ni izgube! To je zares gospodarska umetnost, ki jo znajo naši klerikalci. Prejšnja leta pod vodstvom župana g. Gregoriča isto. Veliko popravila, a vendar lepi preostanki 800 do 900 K. Isto pod sedanjim gospodom županom, odnosno odborom. To so dejstva, številke, dokazi, ki pametnemu človeku, zlasti gospodarju, jasno govore, kako v dobrih in zanesljivih rokah je gospodarstvo naše občine pod sedanjim odborom. Dobe se namreč ljudje, ki jim ni blagor ob-

čine pri srcu, pač pa njihova lastna čast. Naši volilci so lahko ponosni na svoje zastopnike v občinskem odboru, ker iz navedenega poročila lahko uvidijo, da odbor v polnem obsegu vrši svojo nalogo. Vsak naš občan pa naj bi si shranil predstoječe poročilo ter z njim odgovarjal na razne zabavljice zavistnih nasprotnikov. Če pa bodo odgovarjali po stari navadi, da »Domoljub« laže, pa stopi v občinsko pisarno, kjer lahko dobiš uradne podatke. Isti bodo, kot so »Domoljubovi«. Prepričaj se, pošteno sodi in govori!

d Iz Ambrusa. Dne 15. marca t. l. je po kratki bolezni mirno v Gospodu zaspala Jožefa Zavbi, mati tukajšnjega gospoda župnika. Kako smo jo radi imeli, je pokazal pogreb. V sprevedu od župnišča do cerkve je šla dekliška in mladeniška Marijina družba z zastavo, »Orli« v kroju in več drugega ljudstva. N. v m. p.! Gospodu župniku pa iskreno sožalje! — Večkrat čitam v časopisih: tukaj pa tukaj se gradi ali pa se je napravil vodovod, in tudi pri nas se je govorilo, da ga dobimo, pa žali Bog ni ga še in ga menda še ne bo. Vodo moramo voziti iz uro oddaljene Krke. Zato prosimo visoki deželni odbor, da se kolikor mogoče potruži za ta prepotrebni vodovod za to ubogo in suho Krajno.

d Bučka. Iz kroga tukajšnjih možpoštenjakov se je javila želja, naj bi se vendar resnici na ljubo nekoliko jasno odgovorilo na predrzne napade, katere odkidava neki znani dopisun v »Slovenskem Domu« iz hujskajočih namenov. Tej želji bodi ustreženo. — Med tukajšnjim šolskim vodstvom in krajnim šolskim svetom je polagoma nastal v raznih šolskih zadevah tako hud razdor, da ni bilo več mogoče skupaj sedelovati. Da bi se napravil takim neznosnim in kvarnim razmeram konec, je storil krajni šolski svet odločen korak. Slučajno je stvar zdrsnila na sodnijski tir. Vzrok temu je bila neka formalna pomanjkljivost. Kljub temu je namen podane pritožbe dosežen; upajmo, trajno, četudi z nekimi žrtvami. S tem bistvo stvari ni omajano. Nam ni v prvi vrsti za osebo, ampak za stvar, če more dopisun »Slovenskega Doma« sploh pojmiti to stališče. — Red in mir v šoli se je zazdal dosegel, in to je poglavitna stvar v tej aferi. — Čeitek glede zneska 256 K, češ, da se ga detika kaka nepoštenost, je nesramno obrekovanje. Kdor hoče izvedeti o tej čisto lokalni zadevi vso resnico, naj se obrne na županstvo, na krajni ali okrajni šolski svet. Dopisun je hotel izrabiti to zlobno predbacivanje za agitacijo pri bližnjih občinskih volitvah. Tukaj ni razsodnega človeka, ki bi verjel tako debelo laž.

d Iz Žužemberka. V postu je pri nas smrt zopet pridno kosila staro in mlado. Umrla je med drugimi Roza Lavrič, dobra žena tukajšnjega posestnika in gostilničarja Karola Lavrič. Neizprosna jetika jo je po dolgem trpljenju rešila muk in jo preselila v boljšo večnost v najlepši dobi njenih

let. V dekliških letih je bila zvesta članica naših organizacij. Blag ji spomin! — Na cvetno nedeljo pa je smrt poklicala k zadnjemu raportu starega Radeckijevega veterana g. Karola Nahtigala, očeta tukajšnjega trgovca in naše gospe županje. Dočakal je lepo starost 85 let kljub temu, da je v svoji mladosti silno veliko pretrpel, ko je v dolgih vojaških letih prehodil s težko tornistro na rami vse širne dežele od ledenih ruskih ravnin pa notri do srede vroče Italije. Vedel je seveda zelo veliko zanimivega pripovedovati, toda največkrat je bilo na vrsti, kako sta z Radeckijem podila plemontezarske hlačmane. No, blagi starček je gotovo tudi pri zadnjem raportu dobro opravil in sedaj ima »oče« Radecki v nebeški paradi zopet svojega zvestega »fanta«. — Po dolgem času smo vendar dočakali, da je Žužemberk dobil obljubljenega živinozdravnika. Ze pretečeni mesec se je naselil v trgu kot prvi okrožni živinozdravnik za žužemberški okraj g. Ivan Vandot, ki si je s svojo prijaznostjo in postrežljivostjo v kratkem pridobil veliko zaupanje naših živinorejcev. To zaupanje bo gotovo vedno bolj rastle, obenem pa tudi spoznanje, kako veliko dobroto je storil celemu okraju naš vrli g. poslanec Vehovec, ki se je toliko trudil, da se je pri nas nastavil živinozdravnik. — Nekaj novega nam je zadnji čas priredilo naše izobraževalno društvo, namreč predavanje s skioptičnimi slikami, česar doslej pri nas še nismo videli. Na cvetno nedeljo je predaval P. Pavel iz Novega mesta o evharističnem kongresu na Dunaju, na praznik Marijinega Oznanenja pa isti gospod o škodljivosti alkohola in slabega beriva. Obakrat je bilo ogromno število poslušalcev in s prvimi predavanjem so bili vsi jako zadovoljni, pri drugem je pa menda nekaterim postalo slabo in so jo potegnili, ko so videli, kaj naredi alkohol s človekom. Hvaležni bodo pa gotovo tudi ti gospodu predavatelju, saj ni on kriv, da je alkohol tako grd in hudoben! — Na občnem zboru izobraževalnega društva smo se prepričali, da je isto zadnje leto nenavadno pridno in živahno delovalo. Zasluga zato gre zlasti delavnemu in navdušenemu predsedniku g. Koželju ter nadarjenemu in marljivemu pevovodji g. Simčiču. Ta zadnji nas hoče, kakor zadnji čas slišimo, zapustiti, kar bi bilo zelo škoda za naše društvo, zlasti še za društveno godbo, ki jo je ustanovil in tako vztrajno vodil. Na občnem zboru se nam je tudi obljubilo predavanje s slikami o balkanski vojski. To bo gotovo nekaj posebno zanimivega in zato tega predavanja komaj čakamo. Če bomo le vsi prostora dobili! — Visoke goste je zopet videl naš trg. V sredo po Veliki noči se je vozil skozi nadvojvoda Evgen, veliki mojster nemškega viteškega reda, ko se je vračal z Belokranjskega v Ljubljano. Ker je bilo že pozno popoldne, se ni pri nas nič ustavil, temveč je ukazal le bolj počasi voziti ter si je z zanimanjem ogledal naš stari

in mogočni grad. Pretečeni teden pa se je nekaj ur mudil pri nas g. deželni glavar z gospo soprogo ter drugim spremstvom. Slišimo pa, da ni prišel službenim potom, temveč je samo počastil s svojim obiskom našega g. župana, katerega posebno ceni in spoštuje. Zato upamo, da ta obisk ni bil zadnji. — Naša hranilnica in posojilnica je zopet oddala ljudem na sto in sto drevesc. Neverjetno je, kako se je sadjereja pri nas povzdignila, odkar tako nesebično deluje njena drevesnica. Tudi umetnih gnojil se čuda veliko porabi, odkar ona posreduje nakup istih. Le tako naprej v pravem delu v korist in napredek ljudstva!

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4³/₄% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. jutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Notranjske novice

n Polhov Gradec. V nedeljo se je poslovil od nas priljubljeni kaplan veleč. gospod Josip Bambič in odšel na svoje novo mesto na Gorenjsko, kamor ga spremljajo naša prisrčna voščila. — Prav na lep način se je poslovila od svojega moža Urška Peklaj, po domače Šinkovka. S pretvezo, da gre obiskat svojo bolno sestro nekje tam pod Šmarno Goro, je šla v Ljubljano, kjer je dvignila iz hranilnice 9000 K in jo popihala v Ameriko, kar daje povod raznovrstnim govoricam.

n Hotedršica. Dne 27. marca smo imeli pri nas občinske volitve. Preteklo je že 17 mesecev, predno je bil protest zoper zadnje volitve rešen in volitve zopet razpisane. S. L. S. je zmagala v II. in III. razredu, le v I. je zmagala za dva glasova narodna napredna kmečka stranka; liberalnega imena se menda sramujejo. — Pri prejšnjih volitvah je S. L. S. vsled brezbriznosti propadla in »Dan« je prinesel z velikimi črkami, da je klerikalna trdnjava v Hotedršici propadla. Zavedni volilci pa so pokazali, da je Hotedršica v taboru S. L. S. Slava jim, posebno pa onim, ki so izpostavljeni liberalnemu terorizmu, ki ga bo pa prej ali slej konec.

n Novice iz Idrije. Pri stavbi gozdnega oskrbnišтва se je delo nekoliko

zakasnilo. Erar je namreč oddal celo stavbo enemu podjetniku, ta pa je privzel soprojektne, da stavbo skupno zgotovijo. Ker je pa glavni podjetnik v slabih razmerah, sta prišla dva obrtnika v občutno škodo, kajti delo sta pošteno izvršila, nista pa dobila pošteno zasluženega plačila. Podjetnik je pozimi izpregel in vse imetje svoji ženi prepisal. Ker stavba že šest mesecev stoji, dasi bi bila lahko že lani končana, bi našemu erarju priporočali več poznanja lokalnih razmer. — Podobno je z našo pošto. Privatni podjetnik si je z velikimi žrtvami omislil tri avtomobile in ves promet se samo z avtomobili vrši, samo pošta svoja pisma in škatle še s kljuseti prevaža. Ker imamo pa že dvakratno zvezo Postojna — Gorica in se obljublja tudi zveza Ljubljana — Celje, se je tudi pri nas že 1912 nameravalo zvezati Logatec — Sv. Lucija. Avtomobilni podjetnik je torej stavil poštnemu ravnanstvu predloge, da prevzame prevažanje pošte z istimi pogoji kakor jo sedaj konji prevažajo. In kak odgovor je dobil: ravnanstvo mu ne more ugoditi, ker je cesta preslaba, dasi ravnanstva cesta nič ne briga in že danes 6 avtomobilov dan za dnem po njej vozi. Živio Albanija! Ali naj se torej čudimo, da tudi s podržavljenjem pošte še danes nič ni, četudi bi bilo to pri našem rudniku bolj potrebno kakor marsikje drugod, kjer imajo že davno podržavljene pošne urade. S. L. S. je že za časa poslanca Globočnika delala na to, a takrat je zadevo liberalna zagrizenost preprečila, danes jo pa uradni pošni šimclj zadržuje.

n Planina pri Vipavi. Zaslužen odlikovanje od deželne predsednika so dobili oče Matija Lavrenčič, ker že 47 let zvesto opravljajo službo cerkovnika. Ta služba je pri nas na Planini bolj slabo plačana. Oče Lavrenčič so premožni, pa si štejejo v čast, služiti cerkvi kot cerkovnik. Malo je takih mož, zato je omenjeno odlikovanje tembolj zaslužen in jim k temu vsi častitamo; za vso požrtvovalnost jim bo pa Bog pravičen plačnik. — Po dolgem času je naše izobraževalno društvo pridilo veselico s predstavo in deklamacijo na velikonočni ponedeljek, na belo nedeljo se je pa pono vila z istim sporedom. Obakrat je sodelovala orlovska godba iz Šmarji. Udeležba je bila obakrat nepričakovano velika, tako da je ostalo precej čistega dobička za odsek Orla, ki se je osnoval na belo nedeljo. Ob tej priliki je govoril gosp. Silvester iz Vipave in navduševal fante; oglasilo se jih je takoj 14 za telovadbo. Razveselilo nas je posebno, ko smo na prireditvi videli veliko gostov iz sosednih goriških župnij. Ločijo nas sicer deželne meje, zato naj nas pa združujejo ista načela in bodimo si drug drugemu v pomoč! Pri veselici na belo nedeljo se je nabralo 20 K 4 vin. za Slov. Stražo. — Pri zadnjem naboru začetkom aprila je bilo iz naše občine pet potrjenih k vojakom; to je razmeroma veliko. Poznalo se nam bo to, ker je delavce težko dobiti, mnogo delavskih moči je pa lansko leto odšlo v Ameriko.

n Na Gočah smo na veliko soboto pokopali Regino Ferjancič iz Manč, članico Marijine družbe in izobraževalnega društva. Pokojnica je bila zelo nadarjena igralka in kot taka je nastopala pri predstavah Marijine družbe in izobraževalnega društva. Svoje življenje je zgodaj doigrala. Dolgo bolezen je kot verno dekle prenašala naravnost junaško; svoje bolečine si je slajšala s petjem; sama potrebna tolažbe je domače, žalostne vsled njene bolezni, še sama tolažila. V boleznih ste ji stregli dve sestrji, ki ste radi nje službo pustile; res usmiljeni sestrji. Lep zgled prave sestrinske ljubezni. Na zadnjem potu je imela veliko spremstvo, v sprevedu se je nosilo osem vencov, tovarišice iz Marijine družbe so ji pele tri nagrobnice. Počivaj v miru! — Že več let smo opazili o priliki procesije vstajenja na veliko nedeljo zjutraj posebno vneto in požrtvovalnost prebivalstva, da čimbolj z lepo razsvetljavo proslavi vstajenje Gospodovo. Letos pa je bilo res nekaj lepega. Po vasi so se videli oltarčki vsi v lučicah, velik žareč napis: aleluja, mogočen žareč križ, bogato razsvetljene galerije. Procesija gre daleč ven iz vasi; vsa ta pot tudi zunaj vasi je bila na obeh straneh razsvetljena z lučicami po tleh; več majhnih mlajev je kar žarelo v svečah, celo po drevesih so bile luči. Vseh luči je bilo več tisoč. Z zvonika so švigale v temno jutro svetle rakete. Priznanje vsem, ki so toliko žrtvovali, posebno pa še Marijini družbi. Seveda je poleg mogočnega, umetnega, daleč naokoli znanega zvonjenja, k slovesnosti mnogo pripomoglo krasno petje društva »Nanos«. Naj ob spominu na ostalega Zveličarja raste v ljudstvu živa krščanska zavest! — V Vipavi so vojaki ondotne posadke stražili božji grob veliki teden. Častna vojaška straža je spremljala pri vstajenju Najsvetejše. Mogočno streljanje iz topov je zelo povečalo slovesnost vstajenja. V tem oziru je Vipava prva in edina za Ljubljano na Kranjskem. — Vsled zelo gorkega vremena je Vipava ozelenela že pred Veliko nočjo. Trta je zelo zgodaj pognala. Kamor se oko ozre, povsod vidi belo cvetje črešnje, hrušk, jablan in rdeče breskvin. Povsod kamor stopiš, ti udari nasproti prijeten, cvetni duh. Zdaj je Vipava najlepša. Kakor velik, krasen, škabo obdelan vrt izgleda. Bog jo varuj nesreč!

LAKI, EMAJLI, BARVE, FIRNEZI
ZNAMKE „OREBON“
793
so najboljši. Tovarna Mor. Šumbersk.

Dobre knjige.

Zemljevid Gorenjske z novo bohinjsko in trziško železnico. Ta zemljevid, ki ima slovenska krajevna imena, obsega celo Gorenjsko ter je natančen do najmanjše vasi, pregleden in priročen. S tem zemljevidom v roki se bo vsak najbolje orientiral po Gorenjski ter našel najpripravnejšo pot za posamezne izlete. — Zemljevid je pridejan »Ilustriranemu vodniku po Gorenjskem« in stane z njim vred samo 1 K 20 vin. — Dobiva se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Načrt Ljubljane 1:10.000 zelo natančno izvršen. Cena načrta v dveh barvah 30 v., v petih barvah 50 vin. — Načrt je vsled svoje natančnosti silno pripraven ter priporočljiv za tujca in domačina pa tudi za šolsko mladino, ki se mora seznaniti s spoznavanjem in čitanjem zemljevidov. — Dobi se tudi v nemškem jeziku po istih cenah.

Vse te knjige se dobe v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

„Za tem nihče ne umre!“

To ljubeznjivo tolažbo izrekajo radi človekoljubni ljudje svojim znanecem, ako jih muči revmatizem, protin ali nevralgija tako, da komaj premikajo svoje roke in noge, ali ki so si nakopali bolečine s tem, da so si izpahnil kak ud, se spekli, zmečkali ali zadobili otekline. S to slabo tolažbo pa ni nikomur pomagano. Tu zamoremo našim bralcem z lastne izkušnje postreči z boljšo tolažbo. Naj se vzame v takih slučajih, da se bolečine čimprej odstrani, Fellerjev rastlinski esenc fluid z zn. „Elza-fluid“, ki nam je v mnogih enakih neizgovodnih dobro služil.

V interesu naših bralcev je, da izvedo, kako piše o tem znana pesnica Pavla Marija Lacombe pl. Egger Schmitzhansen: „Čutim se primorano, da Vam sporočim, kako dobro je uplaval Vaš fluid z zn. „Elza-fluid“ na mojo nevralgijo na obrazu, ki sem ga dobila od baronice Freytagh. Iz velike množice hvalečnosti čutečega človeštva sprejmite moje iskreno zahvalo.“

Na tisoče enakih priznanih pisem potrjuje, da je zoper boleznih vseh vrst, hujšanje, slabost, tresenje oči itd. Fellerjev fluid z zn. „Elza-fluid“ neprecenljivo domače sredstvo. Naj bi ga ne pogrešali v nobeni hiši.

Tudi žledodena motenja otrplosti, slah tek in pehanje naj se ne zanemarijo ampak, da se tudi to odpravi naj se jemljejo Fellerjeve odvajalne rabarbara kroglice z zn. „Elza-kroglice“. Mi jih natojpleje priporočamo iz lastne izkušnje. Dobi se 6 škatlic za 4 K franko in Fellerjevega fluida z zn. „Elza-fluid“ 12 steklenic za 5 K franko od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 16 (Hrvatsko). — ek

784

Posebnost leta 1913 so majnikova žrebanja srečk v korist „Slov. Straži“, pri katerih se v srečnem slučaju že po vplačilu prvega mesečnega obroka 5 K zamore zadeti 90.000, 40.000, 30.000 in dvakrat po 20.000 K, oziroma frankov in lir. — Čitajte današnji oglas „Srečke v korist Slov. Straži!“

RAZGLAS.

Dne 25. aprila t. l. na sv. Marka dan boče v št. Juriju pod Kumom

živinski in kramarski sejem

1091

Ivan Bostič.

Radi selitve bo v župnišću v Smledniku dne 17. aprila ob 9. uri dopoldne 1085

razprodaja raznih stvari.

Dobre zidarje

sprejme takoj v delo Anton Logar, zidarski mojster, Vrbovo pri Ilirski Bistrici. 1084

Steckenpferd- hiljino mlečno mlo

je slejkopraj neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. Vsaki dan pohvalnica. Dobi se povsod A 80 vin. 808

Iverl.

Ker sta prva dva človeka jedla prepovedani sad, sta izgubila raj. Sedaj pa menijo ljudje, da najdejo raj, če uživajo prepovedani sad.

Dve stvari vznemirjate zakonskega moža: dvojčka.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Brno, 2. aprila: 2, 54, 87, 31, 79.
Gradec, 2. aprila: 23, 64, 21, 41, 11.
Linc, 5. aprila: 81, 51, 4, 10, 39.

Mnenje gosp. dr. H. Kremerja, splošne klinike na Dunaju.

Gosp. J. Serravallo

Trst.

Čast mi je odgovoriti na Vaše vprašanje, da sem dosegel najboljših uspehe z Vašim železnatim vinom kina Serravallo, pri slabokrvnosti, anoreziji in pri posledicah malarije.

Dunaj, 6. 9. 1911.

Dr. H. Kremer.

Mizarski pomočnik samostojen delavec, dobi trajno delo pri mizarskem mojstru A. PORENTA, št. Vid nad Ljubljano 61.

Laxigen

idealno odvajalno

sredstvo v obliki sadežnih pastilj, ki gotovo in milo učinkuje in ima najboljši prijeten okus. Izvirna škatlita (20 kosov) K 1-30.

Dobiva se v lekarnah in pri glavni zalogi: C. Brady, Dunaj I. Fleischmarkt 2.

Razpošiljam orožje vsake vrste

za poskušajo za tedenski ogled. Puskalnicevce Lankaster K 200, dvocevca Lankaster K 200, Hammerless-puška K 700, Flobert K 800, samokres K 800, pištola od 2 K naprej. Ilustrovan cenik zastoni. F. DUŠEK, tovarna orožj., Opotčno št. 2137, ob ul. želez., Če. ko.

Valilni aparat 45 K

valil bolje kot vsaka kološ. Na poskušajo zastoni. G. MUCKE, Pottendorf št. 149 pri Dunaju. Stotine referenc in pričevanj iz cele monarhije zastoni in franko- 182

Naročajte „Slovenca“!

Kaj potrebuje nevesta? Doto!

Lepo opravo!

To prejme v gotovini že po dveh letih ob malera mesečnem plačevanju z zastopni v „Mädechenhort“, ki je tekom zadnjega leta 736 članom izplačal 622.400 K. Vsak član vplača v 2 letih največ K 224 — in dobi zato v slučaju moštvo po dveh letih 600 K, torej se obrestuje po 124%.

Vsprejem

brez določene starosti brez vsake narodnosti itd. brez zdravniškega spričevala.

Zastopniki se sprejemajo pod ugodnimi pogoji. „Mädechenhort“, Prvo splošno humanitarno društvo za oprejanje za moštvo s posebnimi dokicami. Dunaj I. Franz Joseph-Kai 43. Predsednik: Prior Rudolf Graf Mola-Colloredo. Plačilnica za Kranjsko: Martin Rasmussen, Spedjarska šola pri Ljubljani, Kolodvorska cesta 49. 1900

Denar posoja zasebnik rečnim ljudem po 5%. Odplačilo na obr. 5 let Bata G. post. rest. Berlin 47.

Pri lišajih

vseh vrst, posebno pri mokrih in suhih lišajih, kakor tudi pri prihišajih nedosežen nadalje pri vseh izpuščajih, lias-morrhoidah, celo pri naj bolj zastaranih slučaji, kjer se odločevala vsa dostojvporabljenasredstva, lekarnarja Stauder

Euzema-balzam

gotovo pomaga Zdravi se z Euzemo brez motenja poklica. Zavarov. s pat. št. 141.365. Cena 5 kron. — Pristen le iz Roth-ove lekarne Kaufbeuren D 35, bav. Allgäu.

Številna zahvalna pisma ozdravljenih, posebno takih, ki so vporabljali leta vsa mogoča mazila brezuspešno. 3411

Najboljše in najcenejše orožje vseh vrst, kakor Hammerless-puške, trocevce, puške Lankaster in Flobert, samokres, pištolo itd. razpošilja

Jos. Buchwald razpošiljalnica, Nachod št. 59, poštni predal št. 65, Češko. Ilustr. ceniki zastoni in franko. Popravila poceni. 671

Mala železnica

2400 m tračnica, 45 vozov, 12 vozov za kamenje, so preda ceno, event. tudi da v najem. Vprašanje pod F. H. 1250 odpošlita anončna pisarna J. Rafael, Dunaj I., Graben 28. 920

2 darili

prejme vsak, kdor naroči 5 kg zavoja

Žitne kave

za 4 krone franko ali 5 kg zavoja

sladne kave

za K 4-50 franko

500 zastoni

pri trdki prva kakovostna izdelovalnica žitne in sladke kave

Barman in Ježek

Kuks ob Labi, Češko.

Kdor naroči 6 zabojev, prejme 1 zavoja žitne ali slad. kave zastoni.

Vzorec franko volanega in modrega perilnega blaga

CEFIROV

platna, damasta, oprem za neveste itd. pošilja

V. J. Havliček a bratr. 727

Poděbrady, Češko,

Ržena sladna kava iz gorske rži

se pošilja po povzetju v zavojih po 5 kg franko za K 4-76 z dodatkom lepih platnenih brisač, robcev itd. iz tovarne

Fran Sax

Maslovedy pri Smiřitz Češko.

Prosimo, poskusite!

510

V vsaki družini, kjer se goji dobra godba, se morajo nahajati tudi domače orgle

(amerikanski harmonij). Lep glas. Krasna oprema. Cena od 46 mark naprej. Ilustrirani ceniki zastoni.

Aloys Mayer kr. dvorni založnik, Fulda.

(Cena z notnim zvezkom obsegajočim 325 komadov le 35 mark, s katero zamore igrati na harmonij vank takoj delovoglasno in brez znaja se kirie. 3994 19

Avtomatična pas!

Za podgane K 4—, za miši K 2-40, tujano bes nadzorstva do 30 kom dov v eni noči. Ne zapuste nobenega smrtnin se zopet same nastavijo. Past za šurke edina te vrste, na katero se gijame na tisoče šurkov v eni noči, K 2-40. Povsod najb. uspeh. Pošilja po povzetju Frano Humann, Dunaj, 2. Bezirk, Aloisgasse 3/23. Mnogo pohvalnih pism. Prod manj vrednim ponarjanji se svari. V e. in kr. vojskih skladiščih v uporabi. Telefon 27446. 2702

Samo direktno

ni suknarni „SUDETIA“ Jägerndorf št. 42, avstr. Blaz.

lahko kupite suknjo za moške in ženske obleke kakor tudi šlesko platneno blago najbolje kakovosti za nizko tvorniško ceno. Odrezili za ničevno ceno. Zahtevajte vzorce! Krasne saloni - novosti.

500 K Vam plačam, ako Vaših kurjih očes, bradavic in trde kože tekom 3 dni bolečin ne odpravi moj uničevalac kozenlin Kta-mastilo. — Cena lončka z janatovim pi-mom 1 krono. 387

Kemény (Kaschau) I. Poštai predal 12/161 Ogrsko.

Agenti

na vseh krajih monarhije dobe visok zaslužek s prodajo izdelkov brunov. izdelovalce lesnih zastoni in zastoni Helmana & Merkel, Brunov 68, Češko. Krasne novosti vezanih in tkanih zastoni. 736

Pozna pomoč je za zmiraj boljša kot pa nobena. Če tudi gre pri takojšnji pomoči zdravljenje hitreje, vendar se tudi pri zastarelem revmatizmu, protinu, nevralgiji, trganju itd. da pomagati. K temu je potreben Fellerjev, belečine lajšajoči rastlinski esenc fluid z znamko „Elza-fluid“. Sami smo preizkusili in ga toplo priporočamo. Pristen se dobi le pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 16 (Hrvaško), kjer se dobi tudi Fellerjeve odvajalne rabarbara kroglice, z znamko „Elza-kroglice“, 6 steklenic 4 K in Fellerjev Fluid 12 steklenic 5 K franko.

Srečke v korist Slovenski Straži

5 glavnih dobitkov

90.000, 40.000, 30.000, 20.000 in 20.000 kron, oziroma frankov in 12 zadene tekom meseca majnika. v srečnem slučaju že z vplačilom samo 5 K, kdor naroči izborno skupino 5 srečk na 70 mesečnih obrokov po K 5—. 15 žrebani! Zahtevajte obširno majnikovo poročilo o srečkah! iz njegove vsake leto! vsobine: Za eno krono 100.000 frankov! — Poročilo razpošilja in naročila sprejema z „Slovensko Stražo“ g. VALENTIN URBANČIČ, LJUBLJANA.

Cefiri. Ne smete pozabiti! Kanafasi.

Dobre in pristnobarvne blago vsakdo najbolje in najceneje kupi naravnost pri izdelovalcu. Kdor rabi lanene in bombažaste kanafase, cefire, rjuhe, damaste, batiste, svile, atlase, blago za dame in gospode, platno, brisače in druge tkanine, naj se obrne na znano kričansko trdnjo

Jaroslav Marek, ročna tkalnica štev. 45 v Bistrem pri Novem Mestu ob Met. (Češko).

Vzorci se pošiljajo zastoni in poštinske prosto. V zalogi imam tudi veliko množico ostankov cefira, delinja, kanafasa itd. in razpošiljam v zavojih po 40 metrov za 16 K, prve vrste za 20 K, činejše vrste za 25 K franko po povzetju. Od ostankov so vzorci ne pošiljajo. — Srajce za gospode iz cefira ali oxforda 1 korad K 1-80, 2-20, 2-20, 3-40 in 4-50. Pri naročilih založila navedba širine vrata. Dopisnje so slovensko. V enem letu nad 200 priznanic od Slovencev. 1034

Svilovezene bluže samo K 1-95

Čudež v industriji vezenin.

Velikino blago za poletje z bogato svilenom vezenino. Kompletno za bluzo samo K 1-95.

Izredno lepo! Zadnja novosti!

Nekaj sto tucatov teh prav lepih svilo vezenih bluz v najlepših barvah, kot: belih, kreme, roza, svilomodrih, srednje-modrih, modre-bla, rudnih, zelenih, drap, temno-modrih, sploh v vseh možnih barvah, smo privedli od neke opuščene tovarne v Švici ter jih moramo valeditega prodati po tejendovito nizki cen. Bluze so vredne trikrat toliko. Če se naroče najmanj 3 komadi v raznih barvah po želji komad K 1-95. — Pri naročilu 6 komadov stanejo le K 11— in se zastoni doda še en finiš žabot iz čipk.

Edina prodaja po povzetju:

M. SVOBODA, DUNAJ III/2, Hießgasse 13—404.

DOLGI OSTANKI

vsaga pralnaga blaga, zajamčeno stalnih barv, kanafasa, flanel, barhenta, cefira, brisač, platna, modre tkanine, oksforda in mnogo dr.

40 metrov za 12 kron.

Pošilja po povzetju tkalski zavod

Ana Maršikova, Č. Černa štev. 106 pri Nachodu.